

Česká školní inspekce
Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 4, Pertoldova 3373

Pertoldova 3373, 143 12 Praha 4 - Modřany

Identifikátor školy: 600 037 380

Termín konání inspekce: 21. – 27. leden 2005

Čj.:	01 1048/05-5153
Signatura:	ka4zy127

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací; sdružuje mateřskou školu (MŠ), základní školu (ZŠ), školní družinu, školní jídelnu ZŠ a MŠ. V letošním školním roce má ZŠ 20 tříd se 447 žáky. Ve všech třídách realizuje vzdělávací program *Základní škola*.

MŠ sídlí v odloučeném pracovišti (Urbánkova 3374) poblíž budovy ZŠ. Je v ní zapsáno 66 dětí ve 3 věkově smíšených třídách.

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 12 (Písková 830, 143 12 Praha 4). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

PŘEDMĚT INSPEKCE

- ❖ Personální podmínky vzdělávání na 1. stupni a ve vybraných předmětech z jazykové, společenskovední, přírodovědné a výchovné složky vzdělávání na 2. stupni základní školy a v mateřské škole ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- ❖ Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole a mateřské škole ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- ❖ Průběh a výsledky vzdělávání v základní škole na 1. stupni a ve vybraných předmětech z jazykové, společenskovední, přírodovědné a výchovné složky vzdělávání na 2. stupni ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce s přihlédnutím ke školnímu roku 2003/2004
- ❖ Průběh a výsledky vzdělávání v mateřské škole ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola

Pedagogové, kteří realizují sledovanou výuku, mají převážně odpovídající odbornou kvalifikaci, případně jsou odborně kvalifikovaní pro jiné předměty. Ojediněle je vzdělávání zabezpečeno nekvalifikovanými vyučujícími (3 z 24). Řediteli školy se daří vhodně stabilizovat kvalitní tým, a to s ohledem na úbytek tříd a s tím souvisejícím propouštěním nadbytečných pracovníků. Při stanovení úvazků optimálně využívá uskutečnitelných možností, zohledňuje zkušenosti učitelů i jejich osobnostní dispozice, což se v souhrnu odráží pozitivně na průběhu vzdělávání.

Celková činnost školy vychází z reálného *Dlouhodobého programu rozvoje školy pro období 2000 – 2005*. Ten zahrnuje všechny složky výchovně-vzdělávacího procesu. Na něj navazují další konkrétní interní dokumenty (roční plán, týdenní plány). Vedení školy sleduje a pravidelně vyhodnocuje jejich plnění. Základním vnitřním předpisem, který funkčně vymezuje organizační strukturu, kompetence a zodpovědnosti vedoucích i dalších zaměstnanců školy, je *Organizační řád*. O jednoznačném přidělení funkcí svědčí další interní materiály, které obsahují např. vedení metodických orgánů, zodpovědnost za kabinetní sbírky. Přenos informací uvnitř školy směrem k zaměstnancům probíhá standardně. Pedagogická rada je sice funkčním poradním orgánem, ale záznamy z jejího jednání neobsahují vždy kontrolu splnění daných úkolů, případná opatření ke zlepšení úrovně výchovně-vzdělávací práce apod. Ustavené metodické orgány (metodická sdružení a předmětové komise) věnují menší pozornost některým aspektům metodické činnosti (např. v oblasti hodnocení žáků v souladu s deklarovaným *Vnitřním klasifikačním řádem*), zabývají se obvykle rozvržením učiva,

zabezpečováním vhodných pomůcek, metodami i formami výuky, práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), některé také pravidelným srovnáváním výsledků vzdělávání. Vynikající je činnost předmětových komisí přírodopisu a chemie s důrazem na environmentální výchovu. Metodické orgány mají také nesporný význam při přípravě, organizování a vyhodnocování četných žakovských olympiád a soutěží, plánování vycházek, exkurzí apod. Důraz na tyto aktivity pozitivně ovlivňuje celkové klima školy a odráží se v nadstandardním zájmu žáků o tyto činnosti.

Vedení školy má účelně zpracovaný *Plán kontrolní činnosti*. Poznatky ze své kontrolní a hospitační činnosti projednává s učiteli, pouze výjimečně nejsou přijímaná opatření dost důsledná (např. nebyl zachycen ojedinělý nedostatek v respektování osnov). Rozbor společných hospitací s inspekcí provedlo vedení školy fundovaně a taktně. Demokratický styl řízení, korektní přístup k zaměstnancům a nesporně i motivující hodnocení jejich práce napomáhá naplňovat výchovně-vzdělávací cíle školy. Značná pozornost je věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Jsou vysíláni na četné vzdělávací akce jak z hlediska potřeb školy, tak s respektem k jejich odbornému zaměření i zájmům.

Personální podmínky pozitivně ovlivňují realizaci sledovaného vzdělávání, celkově jsou velmi dobré.

Mateřská škola

Pedagogický kolektiv mateřské školy tvoří 5 učitelek, včetně zástupkyně ředitele pro oblast předškolního vzdělávání. Jmenována je ředitelem ZŠ, který na ni delegoval všechny kompetence související s chodem MŠ. Má v daném oboru vysokoškolské vzdělání. Jedna z učitelek není odborně kvalifikovaná, ale studuje příslušný obor na Pedagogické fakultě UK. Účelným rozdělením služeb je zajištěn celodenní provoz všech tříd.

Organizační struktura je jasná a funkční. Přenos informací uvnitř pracovního kolektivu probíhá denním osobním kontaktem zástupkyně ředitele se všemi zaměstnanci.

Při vedení lidí klade zástupkyně ředitele důraz na osobní zodpovědnost a participaci všech při řešení společných úkolů. Svým kolegyním je vzorem v pracovním nasazení i dalším vzdělávání, kterého se zúčastňuje z celého kolektivu nejvíce. Vzdělávací akce, které učitelky v minulém školním roce absolvovaly, navazovaly svým obsahem na aktuální problémy předškolního vzdělávání. Zástupkyně kontroluje a hodnotí práci učitelek systematicky, dbá rovněž na to, aby se učily přistupovat ke své práci kriticky. Během inspekce prokázala výborné rozborové dovednosti.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola

Třípatrová budova školy je umístěna v klidné oblasti Modřan. Vzhledem k počtu dětí, které bydlí v současné době v této lokalitě, jsou nadbytečné prostory vhodně pronajímány jiným školským subjektům.

V areálu školy je arboretum se školní naučnou stezkou, učebna v přírodě, školní pozemek a rozsáhlý komplex sportovišť. Vstupní hala a chodby jsou vkusně a účelně vyzdobeny množstvím žakovských prací (výtvarných, literárních, s ekologickou tematikou). Ke zlepšení estetického prostředí školy napomohla i rekonstrukce sociálních zařízení.

Učebny jsou vybaveny většinou starším nábytkem, jejich výzdoba vypovídá o aktivitách a zájmech žáků. Všechny mají přiměřenou velikost, která zpravidla umožňuje i činnosti mimo lavice. Kromě kmenových tříd se žáci vzdělávají ve funkčních odborných pracovnách (např. přírodověda, vlastivěda, hudební výchova, chemie, přírodopis). Vyučování probíhá také v kvalitní počítačové pracovně, ve dvou prostorných tělocvičnách a školní knihovně se studovnou. Ta obsahuje beletrii pro 1. i 2. stupeň, odbornou literaturu, encyklopedie, slovníky. Knižní fond (cca 3600 svazků) poskytuje žákům dostatečné množství mimočítankové četby i publikací. Výpůjční doba je stanovena, dokumentace je vedena pečlivě. K uskutečnění akcí, kterých se účastní žáci z více tříd (např. prezentace projektů, soutěže), slouží velká aula.

Škola disponuje potřebnými pomůckami, které jsou převážně vhodně využívány. Fond učebnic a učebních textů odpovídá vzdělávacímu programu, v řadě předmětů učitelé používají ucelené řady jednoho nakladatelství. Časté je účelné využívání dalších zdrojů informací (např. pracovní listy). Didaktická technika je dostačující, vyučující používají videorekordéry, zpětné projektory a v menší míře i episkop. Počítačová učebna, vybavená funkčními žákovskými počítači, jedním učitelským počítačem a dataprojektorem, se pravidelně uplatňuje v praktických činnostech a příležitostně při zařazení výukových programů v ostatních předmětech.

Vedení při své kontrolní činnosti v souladu s ročním plánem pravidelně sleduje využívání materiálních zdrojů. Při rozborech hospitovaných hodin hodnotí účelnost užitých pomůcek, případně jejich absenci. Racionální plánování v oblasti zlepšování materiálně-technické vybavenosti je součástí koncepční práce vedení školy.

Materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré.

Mateřská škola

Mateřská škola užívá účelovou budovu z roku 1988. Prostorové podmínky jsou optimální. Kromě dostatečně velkých členěných místností má každá třída k dispozici dětskou šatnu, umývárnu a různé úložné prostory. Škola byla původně čtyřtřídní, nyní je volná třída užívána k zájmovým aktivitám, cvičení a také je několikrát v týdnu pronajímána soukromým subjektům. Sedací nábytek je původní, ale funkční. Úložný nábytek je převážně policový, a tak dětem umožňuje velmi dobrou orientaci v nabídce hraček a pomůcek. Budovu obklopuje zahrada, vybavená stabilními i přenosnými prvky.

Vybavení hračkami, materiály a různými doplňky je na velmi dobré úrovni. Vynikající je nabídka moderních didaktických pomůcek. Ve třídách jsou různé víceúčelové *paravánky*, hrací koutky, tělovýchovné nářadí i náčiní. V každé třídě je pianino i CD přehrávač. Televize a video jsou umístěny mimo třídy v menší místnosti. Literatura je převážně uložena v knihovně, část přímo ve třídách. V jedné z nich mohou děti pracovat s osobním počítačem, který obsahuje výukový program pro děti předškolního věku.

Zástupkyně ředitele průběžně sleduje technický stav budovy a ve spolupráci s vedením základní školy systematicky obnovuje veškeré vybavení. Od poslední inspekce proběhly četné úpravy (např. rekonstrukce kuchyně, vymalování budovy).

Materiálně-technické podmínky jsou vynikající.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Vzdělávací program

Při realizaci vzdělávacího programu *Základní škola* postupuje škola podle schválených učebních dokumentů. Ojedinělý nedostatek byl zjištěn v oblasti dodržování učebních osnov ve školním roce 2003/2004, kdy v českém jazyku ve 4. ročníku bylo předčasně zařazeno učivo *slovesný způsob a přímá řeč*. Podle *Úprav a doplňků základní pedagogické dokumentace* zvoleného vzdělávacího programu je toto učivo přesunuto do 5. ročníku. Týdenní časové dotace všech jednotlivých předmětů jsou respektovány. Na povinnou výuku vhodně navazují volitelné předměty, jejich zaměření souvisí s nadstandardními personálními podmínkami školy a koresponduje se zájmy žáků.

Individuální vzdělávací programy pro žáky se SVP jsou vypracovány podle doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Dílčím nedostatkem vyučujících je opomíjení preference ústního výkonu před písemným. Žáci 2. a 3. ročníku si mohou procvičovat a doplňovat znalosti v zájmovém útvaru *Klub optimalizace školní výkonnosti*, který externě vede speciální pedagog.

Rozvrh hodin respektuje v rozhodující míře zásady psychohygieny. Spolu s reálnou výukou je v souladu s učebním plánem. *Školní řád* je funkční, obsahuje práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců i pedagogických pracovníků. Je doplněn podrobně rozpracovaným *Vnitřním klasifikačním řádem*.

Třídní knihy průkazně zachycují průběh vzdělávání, ale některé zápisy o probraném učivu jsou příliš obecné. Další pedagogická dokumentace (katalogové listy, třídní výkazy) je řádně vedena.

Vedení školy nezachytilo vnitřní kontrolou výše uvedený nedostatek v dodržování osnov, kontrola naplňování učebních dokumentů je však v souhrnu účinná. Dílčí nedostatky zjištěné při minulé inspekci (porušení osnov matematiky ve 2. ročníku a v praktických činnostech na 2. stupni) byly odstraněny.

Žáci jsou instruováni školním rozhlasem, nástěnkami i vývěskami na chodbách a funkční žákovskou samosprávou. Rodiče jsou informováni prostřednictvím žákovských knížek, záznamy v nich jsou většinou přiměřeně četné, ale chybí zápisy hodnocení z některých výchovných předmětů. Další informace získávají především na třídních schůzkách, při konzultačních hodinách a z kvalitní webové stránky školy. Optimální vypovídací hodnotu má *Výroční zpráva o činnosti školy*.

Výchovnou poradkyní je učitelka s dlouholetými zkušenostmi. Její činnost je standardní, zahrnuje všechny oblasti péče o žáky se SVP a profesionální orientaci. Škola má vypracovaný *minimální preventivní program*, který vychází z konkrétních podmínek. Důležitým faktorem pro prevenci je dostatečná nabídka volnočasových aktivit, které mohou žáci navštěvovat v rámci školní družiny nebo v blízkém domě dětí a mládeže.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni

Učitelky se na výuku svědomitě připravovaly. V návaznosti na předchozí témata stanovily přiměřené výchovně-vzdělávací cíle, které v průběhu vyučování vhodně konkretizovaly.

Efektivitě vzdělávání napomáhalo podnětné prostředí učeben a účelné využívání názorných pomůcek. Žáci pracovali nejen s učebnicemi, sešity a tabulí, ale i s nástěnnými přehledy učiva, počítadly, kartami s čísly, atlasy živočichů, glóby, jednoduchými rytmickými nástroji apod. Na zajišťování názornosti kladly vyučující zřetelný důraz.

K plnění vymezených cílů přispívaly většinou vhodně volené metody a organizační formy. Výuka se vyznačovala optimálním vnitřním členěním hodin na kratší úseky s různorodými činnostmi, které učitelky vybíraly s ohledem na aktuální vzdělávací obsah. Vzbuzovat zájem a aktivitu žáků se vyučujícím dařilo zpravidla hned v úvodních částech hodin motivačním

rozhovorem a frontálním opakováním již dříve osvojených poznatků. Pak děti mnohdy tvořivě pracovaly ve skupinách nebo dvojicích. Aplikovaly dosavadní zkušenosti, rozvíjely spolupráci, vnímání osobní odpovědnosti za společné vyřešení úkolu a dovednost týmový výsledek prezentovat. Součástí vzdělávání byla také samostatná práce, během níž učitelky uplatňovaly spíše náznakový individuální přístup. Ve sledovaných hodinách při zadávání úkolů děti nediferencovaly, orientovaly se na tzv. průměrného žáka. Tempo výuky bylo přiměřené, vyučující vhodně zařazovaly relaxační chvílky. Učivo předkládaly s věcnou a odbornou správností.

Příznivé tvůrčí klima tříd učitelky vytvářely svým optimistickým, vstřícným a tolerantním přístupem k dětem. Průběžně je motivovaly zejména kladným hodnocením, vlastním osobním příkladem (např. hudební projev). Ke zvýšení motivace někdy využívaly zkušeností žáků a mezipředmětových souvislostí.

Ve sledované výuce dostatečně rozvíjely komunikativní dovednosti dětí (např. demonstrace výsledků práce dvojic nebo skupin). Nedaly jim však prostor k sebehodnocení, vzájemné hodnocení zařadily jen ojediněle. Žáci tak neměli možnost porovnat hodnocení prováděné vyučujícími s názorem vlastním nebo náhledem spolužáků. Učitelky hodnotily více celkovou práci tříd, než výkony jednotlivců. Jen výjimečně v hodinách klasifikovaly, tím neposilovaly efektivitu hodnocení žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání na 2. stupni

Český jazyk

Stanovené cíle byly přiměřené a odpovídaly stavu tříd. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Aktuální příprava učitelek byla zodpovědná.

Vzdělávání probíhá v kmenových třídách, které jsou většinou upravené a k výuce podnětné. Názornost učiva byla částečně, ale ne vždy účelně, prezentována prostřednictvím zpětného projektoru nebo jazykových příruček. Vhodně byly využity literární ukázky prostřednictvím magnetofonu spolu s obrazovým materiálem, stejně tak i mezipředmětové vztahy.

Učitelky ve výuce převážně používaly frontální formu, někdy i činnost žáků ve skupinách, která pouze částečně umožňovala týmovou spolupráci, nebyla však vždy efektivní. Nejčastější metodou práce byl výklad a řízený rozhovor, někdy samostatná práce nebo práce s textem, které ale nevedly žáky k aktivnímu vyvozování nových poznatků a vyjadřování jejich pocitů. Nebyl věnován dostatečný prostor pro vytváření jejich dovedností (např. práce s informacemi). Nejeefektivnějšími částmi hodin byly většinou motivující úvody a opakování dříve probíraného učiva, což zvyšovalo aktivitu žáků. Pozitivem byla věcná a odborná správnost výuky.

V hodinách panovala příjemná a vstřícná atmosféra. Stanovená pravidla vzájemné komunikace mezi vyučujícími a žáky byla akceptována. Nedařilo se však rozvíjet v potřebné míře komunikativní dovednosti žáků. Vyučující vystupovaly přátelsky, nepochybně mají důvěru žáků.

V průběhu výuky občas učitelky žáky chválily i adresně, popř. je povzbuzovaly. K sebehodnocení ani vzájemnému hodnocení je však nevedly. V závěru hodin obvykle proběhlo pozitivní, ale málo konkrétní zhodnocení. V žákovských knížkách je uvedena klasifikace ze všech složek jazyka, převažuje však z mluvnického učiva a z písemného prověřování znalostí.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyku jsou dobré.

Matematika a fyzika

Přiměřeně stanovené cíle sledované výuky byly často průběžně konkretizovány. Aktuální příprava pedagogů na vyučování byla většinou důkladná. Dlouhodobé plánování se vyznačuje optimálním střídáním jednotlivých tematických celků. Probírané, někdy procvičované či opakované učivo navazovalo na předcházející a bylo vhodně rozšiřováno. Pedagogové převážně respektovali individuální vzdělávací potřeby žáků.

Vyučování probíhalo většinou v kmenových třídách, které jsou vhodně upravené jako odborné učebny sledovaných předmětů, ojediněle v počítačové pracovně. Všechny měly dobrou estetickou úroveň a k podpoře seberealizace žáků obsahovaly četné podněty k výuce. Kromě běžných pomůcek vyučující často s maximální účelností využívali četné vlastní alternativní materiály, názornost podporovali vhodně zvolenými pomůckami (např. páka, kladkostroj, nástěnný přehled). Funkční bylo také ojedinělé uplatnění výukových programů, promítání dataprojektorem či zpětným projektorem.

Frontální výuka byla často kombinována s prací žáků ve dvojicích či skupinách, při fyzice vždy. Většina vyučujících účelně střídala metody, pouze výjimečně převládal stereotyp v matematice, při kterém role učitele jako organizátora výuky byla málo přesvědčivá a celkový průběh nebyl příliš efektivní. Pedagogové obvykle využívali znalostí žáků i jejich praktických zkušeností, dbali na aplikace již získaných poznatků, důsledná byla i práce s chybou. Žáci byli tvořiví, pracovali převážně s chutí, aktivně si osvojovali nové vědomosti. Dílčí nedostatky byly občas patrné při samostatné práci, která byla málo diferencovaná, čímž docházelo k nerespektování individuálního tempa jednotlivých žáků. Věcná i odborná stránka výuky byla celkově na vysoké úrovni. Průběh hodin fyziky byl nadstandardní, přestože všichni vyučující mají odbornou kvalifikaci pro jiné předměty.

Ve sledovaném vyučování převažovala aktivita žáků, kterou až na výjimku pedagogové vhodně podporovali. Motivující byly pochvalné výroky, často s konkrétním oceněním jednotlivců. Pedagogové průběžně využívali účelného opakování pojmů, příkladů z praxe, někdy také zařadili mezipředmětové souvislosti a problémové otázky, které občas měly i ověřovací funkci. Pouze výjimečně byla motivace podceněna, což se projevilo malou aktivitou až lhostejností žáků.

Pracovní atmosféra vycházela převážně ze zřetelného přátelského vztahu mezi učiteli a žáky. Při vhodně navozených diskusích byly zřejmé vzájemný respekt a tolerance. Žáci komunikovali s využitím správné odborné terminologie a účelně užívali specifické zápisy. Pouze ojediněle převážil slovní projev vyučujících, které se s nimi nepodařilo účinně spolupracovat.

Vyučující vedli žáky poměrně často k sebehodnocení, sporadicky však ke vzájemnému hodnocení. V závěrech sledované výuky obvykle probíhalo celkové zhodnocení dosažených cílů, pokrok jedinců však nebyl oceňován. Frekvence známek dle žakovských knížek je sice vhodná, záznamy jsou ale občas málo konkrétní, převažuje hodnocení písemného prověřování znalostí.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a fyzice jsou velmi dobré.

Chemie, přírodopis a ekologicko-estetický seminář

Výukové cíle sledovaných hodin vycházely ze specifických výchovně-vzdělávacích cílů předmětů, navazovaly na předcházející učivo. Výuka byla plánována i realizována s výrazným zřetelem na mezipředmětové vztahy a ekologické souvislosti. Součástí bezprostřední přípravy byla jak volba metod a forem, tak příprava názorných pomůcek.

Vzdělávání v přírodopisu a chemii probíhalo v pracovnách, ekologické praktikum většinou v přírodě, zčásti v pracovně přírodopisu, ve které je kromě pomůcek vystavena i řada

žakovských prací z oblasti environmentální výchovy. Rovněž pracovní chemie dokládá svým uspořádáním a výzdobou vysokou funkčnost. Učitelé vhodně používali názorné pomůcky a didaktickou techniku (episkop, zpětný projektor). Častá byla i práce s učebnicemi a dalšími zdroji informací. Pomůcky byly využity také při demonstračních a v menší míře i žakovských pokusech.

Při vyučování v pracovních převažovala frontálně vedená, promyšleně strukturovaná výuka. Ve všech částech hodin byly užity různé metody. Probíhalo účelné a zajímavě organizované opakování a prověřování znalostí, při seznamování s novým učivem žáci sami objevovali poznatky prostřednictvím sledovaných pomůcek, pokusů, při hledání správných odpovědí na problémové otázky a při samostatné i skupinové práci. Vyučující vhodně průběžně upozorňovali na souvislosti jevů, ekologické zákonitosti i kladné a záporné vlivy činnosti člověka v přírodě. O pochopení učiva se přesvědčovali při následných samostatných pracích, jejich vyhodnocování a při společné tvorbě zápisu. Sledovaný ekologický a estetický seminář byl realizován na naučné stezce blízké přírodní a národní kulturní památky v Točné (*Závist, Šance*). Žáci měli o sledovanou problematiku velký zájem a prokazovali dobré znalosti jednotlivostí i souvislostí. I přes nepřízeň počasí průběžně plnili učitelem připravené úkoly, ten je svými odbornými vědomostmi a výbornou znalostí regionu poutavým způsobem upozorňoval na jednotlivé přírodniny, geologické jevy a zásahy člověka. Problémovými otázkami i konkrétními údaji podněcoval jejich zájem o danou problematiku, formoval jejich názory a vytvářel ekologické povědomí. Vhodně využil i informace na tabulích naučné stezky.

Pozitivní motivace vycházela především z obsahu učiva a vlastního zájmu dětí. Přispívaly k ní problémové otázky, referáty, pokusy, učení o přírodě v přírodě a vhodně volené příklady z denního života. O její účinnosti svědčí řada dalších žakovských aktivit, které mají souvislost s přírodovědnými předměty a ekologií (např. účast žáků v soutěžích, projektech, doprovodných ekologických aktivitách a při veřejných vystoupeních - viz kapitola Další zjištění).

Spolupráce mezi pedagogy a žáky byla účinná, jednání vyučujících přiměřené věku žáků. Vzdělávání probíhalo v příjemné atmosféře, kterou podporovalo kultivované vystupování a vyjadřování učitelů. Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny jak při plnění skupinových úkolů, tak v diskuzích při řešení problémů.

Průběžné hodnocení žakovské práce bylo převážně pozitivní a časté. Učitelé však nevyužívali všech možností evaluace. Činnosti v závěru hodin hodnotili, někdy se žáky diskutovali o jejich pocitech během výuky.

Průběh a výsledky vzdělávání v chemii, přírodopise a v ekologicko-estetickém semináři jsou vynikající.

Dějepis a občanská výchova

V bezprostřední přípravě na výuku si pedagogové stanovili vhodné vzdělávací a výchovné cíle, které byly ve výuce naplňovány. Ve všech hodinách byla výuka plánována promyšleně, učivo navazovalo na předcházející.

Výuka probíhala v kmenových učebnách se standardním vybavením. Jejich výzdoba je podnětná a vkusná, někdy se na ní podílejí i žáci. Názornost vzdělávání vhodně podpořila práce s atlasy, obrazovým materiálem, promítání fólií zpětným projektorem.

Metoda výkladu byla efektivně doplňována metodou řízeného rozhovoru. Tím se dařilo žáky aktivizovat a ojedinele i rozvinout diskuzi. K zefektivnění výuky přispívala i občasná skupinová práce, vyhledávání informací, referát, uplatňování vhodných mezipředmětových vztahů. Učivo bylo žákům předáváno odborně i věcně správně, srozumitelně a přiměřeně

jejich věku a schopnostem. Kvalitu výuky pozitivně ovlivňovala praxe a zkušenosti pedagogů.

V občanské výchově byly využity formy práce zaměřené na praktické využití znalostí i zkušeností. Převládající aktivita pedagoga nedávala vždy žákům potřebný prostor pro prezentaci i vzájemnou výměnu názorů.

Vyučujícím se dařilo u většiny žáků navozovat zájem o probíranou látku křížovkou, vhodnými odbornými pojmy, připomenutím klíčových událostí národních dějin. V občanské výchově byli motivováni řešením konkrétních úkolů, souvisejících s praktickým životem.

Klima ve třídě bylo přátelské a otevřené, vyučující byli vstřícní. Dohodnutá pravidla byla oboustranně respektována. Komunikativní schopnosti žáků se nedařilo vždy v plné míře rozvíjet.

Průběžné hodnocení žáků bylo pozitivní, klasifikace se vyskytovala jen v malé míře. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo využíváno. Závěrečné shrnutí učiva, popř. zhodnocení hodiny, bylo většinou vyučujícími realizováno. V žákovských knížkách je zaznamenána klasifikace převážně z písemného prověřování vědomostí.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepisu a občanské výchově jsou velmi dobré.

Hudební výchova

Výukové cíle sledovaného vzdělávání byly reálné, učitelé je průběžně konkretizovali. Jejich aktuální příprava byla kvalitní, návaznost učiva respektovali.

Vyučování probíhalo vždy v odborné učebně, která je vzhledem k cílům výuky vhodně vybavená (kvalitní pianino, podnětná výzdoba). Účelně byly využívány kromě běžných pomůcek (učebnice, sešity) např. přenosný přehrávač, četné hudební nosiče, pianino, kytara, obrázky hudebních nástrojů, ojediněle také alternativní materiály.

Převažující frontální výuka, s ojedinělým zařazením skupinové práce, vedla jednoznačně k plnění stanovených cílů. Užívané metody ale někdy poskytovaly málo prostoru pro aktivní zapojení žáků, převažovala činnost vyučujícího. Žáci byli často vedeni k vědomému rozvíjení hudební představitosti, k citlivému vnímání hudby a obohacování o znalosti z dějin hudby. Značně atraktivní byla např. možnost rozlišovat hudební výrazové prostředky (harmonii, barvu atp.). Zpěv žáků, s nadstandardně hodnotným nástrojovým doprovodem pedagogů, byl kvalitní. Stejně tak i jejich znalosti, pokud dostali příležitost jich využít. Kvalitu vzdělávání v oblasti užívaných metod a forem výuky částečně negativně ovlivňuje chybějící odborná kvalifikace jednoho vyučujícího. Avšak svými znalostmi dovedl žáky zaujmout.

Úvodní a průběžná motivace většinou podporovaly úspěšnost vzdělávání. Příkladná byla zejména k novému tematickému celku – romantismu. Kromě jiného jsou žáci silně motivováni osobním příkladem nadstandardně fundovaného pedagoga, a to hlavně v oblasti jeho hudebních schopností (bravurní hra na nástroje). Občas ale měli méně prostoru k využívání svých znalostí a zkušeností z praxe. Ve vyučování bylo však zjevné, že se oběma učitelům převážně daří získat zájem žáků o předmět.

Při vyučování převažovala příznivá atmosféra, navozená vstřícností pedagogů. Pravidla komunikace byla však někdy málo zřetelná, žáci své mínění občas prezentovali málo kultivovaně, i když byli k svému vyjadřování povzbuzováni způsoby přiměřenými jejich věku. Vzájemná tolerance se zpravidla odrážela ve vzájemném respektování názorů.

Průběžné hodnocení bylo většinou pozitivní, někdy chyběla přiměřená náročnost, protože spočívalo pouze v obecných pochvalných výrociích. Nebylo využíváno jiných možností hodnocení (např. vzájemného). Negativem je malá četnost známek v žákovských knížkách (u některých žáků zcela chybějí).

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou velmi dobré.

Praktické činnosti a rodinná výchova

Dlouhodobé plánování vychází ze specifických cílů předmětů. V praktických činnostech je zaměřeno hlavně na tvorbu žákovských dovedností, v rodinné výchově na preferenci zdravotní i citové výchovy a prevenci užívání omamných látek. Stanovené výukové cíle byly převážně reálné, jen v části *práce s počítačem* a při *přípravě pokrmů* časově příliš náročné.

Pedagogové účelně využívají prostorové i materiální možnosti školy. Výběr tematických celků vyučovaných v praktických činnostech se řídí podmínkami školy. Vzdělávání probíhá v počítačové pracovně, ve cvičné kuchyňce, na školním pozemku a v kmenových třídách. Sledovaná výuka byla připravena a zabezpečena dostatečným množstvím vhodných pomůcek.

Kromě frontální výuky použili vyučující funkčně také práci ve dvojicích a skupinách. Učivo bylo soustavně interpretováno a propojováno s ohledem na dovednosti, zkušenosti a vědomosti žáků. Tvorba žákovských dovedností byla zařazena po rozhovoru, při kterém byli žáci seznámeni s cíli hodin, postupem práce a byli upozorňováni na možná bezpečnostní rizika. Při práci na počítačích pracovali žáci individuálně, kooperační formy byly využity při přípravě pokrmů, práci s elektrotechnickými stavebnicemi a v rodinné výchově. Kooperace ve skupinách při přípravě pokrmů a elektrotechnických pracích byla naprosto přirozená, ale prezentace výsledků, zejména v rodinné výchově, byla málo účinná. Učitelé kladli důraz na praktické využití žákovských zkušeností a mezipředmětové souvislosti. Žákům dávali většinou dostatek možností k samostatné činnosti, vždy jejich práci kontrolovali, průběžně hodnotili a pomáhali při překonávání obtíží. Vnitřní diferenciaci podle individuálních schopností žáků byla ve výuce pozorována pouze okrajově. Vyučující většinou nezařazovali relaxační aktivity ve snaze splnit naplánované činnosti.

Ve všech sledovaných hodinách byli žáci motivováni zajímavým cílem. Další motivace, spočívající např. v zařazení zajímavé diskuze, se objevila pouze v části výuky.

Při vyučování panovala většinou příjemná atmosféra. Navozovalo ji vstřícné vystupování pedagogů a jejich přátelský vztah k žákům. Vzájemná komunikace mezi nimi a žáky i žáky navzájem byla přirozená. V rodinné výchově byl však patrný nedostatek v rovině učitel – žák pro přílišný verbalismus vyučující.

Učitelé žákovskou práci průběžně a účelně komentovali, závěrečné hodnocení aplikovali zřídka, jiné formy nepoužívali. Záznamy klasifikace v žákovských knížkách mají často malou četnost.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktických činnostech a rodinné výchově jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola postupně vytváří systém vnitřní evaluace, realizuje řadu kroků, které jsou jejím zdrojem. Kromě matematiky není většinou z dokumentace školy (záznamy pedagogické rady, materiály metodických orgánů apod.) zřejmé, jak se zjištěné výsledky analyzují a zda se využívají v další pedagogické práci. Vyučující matematiky provádějí nejen srovnávání výsledků v paralelních třídách, ale také je řádně analyzují a stanovují většinou vhodná opatření. Škola pravidelně již 9 let testuje vědomosti žáků 5. a 9. ročníku komerčními testy *Kalibro*; výsledky převyšují celostátní průměr, nejkvalitnějších dosahují v 9. ročníku v humanitním i přírodovědném základu, v 5. ročníku ve čtení a práci s informacemi. O některých výsledcích vzdělávání informuje *Výroční zpráva o činnosti školy*. Významnou součástí sebehodnotícího procesu školy je také četná účast žáků v různých vědomostních, uměleckých i sportovních soutěžích, ve kterých jsou často velmi úspěšní (např. obvodní kolo - *Soutěž v aplikačním softwaru*, *Pythagoriáda*, městské kolo - *Pražská snítka*, republikové

kolo - *Karlovarský skřivánek*). Nadstandardní množství soutěží je realizováno na úrovni školy. Zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání poskytují také výsledky přijímacího řízení na střední školy a častá prezentace školy na veřejnosti, která přispívá k informovanosti o úrovni vzdělávání a výchovy ve škole i o jejich dalších aktivitách.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované výuce jsou celkově velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Vzdělávací program

Mateřská škola má vlastní školní vzdělávací program s názvem *Je nám dobře na světě*. Na základě principů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a Kurikula mateřské školy podporující zdraví jej vytvořila zástupkyně ředitele spolu s další učitelkou. Opora o tyto základní materiály zajišťuje programu jeho soulad s cíli a zásadami předškolního vzdělávání. Vzdělávací obsah je rozepsán do vhodně zvolených tematických celků s podrobným rozpracováním. Na tento obsah pak učitelky navazují při tvorbě třídních plánů, které mají sjednocenou strukturu (kvalitativní posun od předchozí inspekce).

Veškerá povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech a průkazným způsobem zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola a hodnocení naplňování vzdělávacího programu věnuje zástupkyně ředitele velkou pozornost. Pravidelně kontroluje třídní plány a stav třídní dokumentace, výsledky zaznamenává přehledným a vypovídajícím způsobem. Učitelky vede k hodnocení své práce, a to průběžně i na konci školního roku. Výstupy z těchto hodnocení jsou potom podkladem pro další plánování. Kontrola v této oblasti v sobě zahrnuje i poměrně propracovaný systém hodnocení vývoje jednotlivých dětí.

Organizace předškolního vzdělávání je přizpůsobena vývojovým, sociálním i emocionálním potřebám dětí předškolního věku. Program je vyvážený z hlediska poměru spontánních a řízených aktivit, další zájmové aktivity probíhají (s jedinou výjimkou) až v odpoledních hodinách. V této oblasti došlo k další pozitivní změně od poslední inspekce. Školní řád obsahuje důležité údaje, je funkční.

Pro rodiče vytváří mateřská škola velmi dobrý informační servis v dětských šatnách, k neformální spolupráci přispívá i organizace řady zajímavých akcí pro rodiče nebo celé rodiny.

Průběh a výsledky předškolního vzdělávání

Spontánní a řízené činnosti

Při přípravě vzdělávacích činností vycházely učitelky z podrobných třídních projektů. Nabídka úzce navazovala na vybrané téma, děti vždy dostaly příležitost volit si jinou činnost. Metody, které učitelky ke sledovaným aktivitám využily, umožnily dětem jejich aktivní zapojení, manipulaci s různými předměty, řešení didaktických úkolů a většinou i možnost vyjádřit své názory. Učitelky se snažily o partnerský přístup a vytváření prostoru pro dětské rozhodování a samostatnost. Dařilo se jim děti motivovat k nabízeným činnostem a být jim při tom partnerem. Výrazně kvalitní byl integrovaný blok, při kterém učitelka propojila smyslovou hru s dramatizací pohádky a hry se slovy. Děti měly dostatek možností se uplatnit,

vyzkoušet si své schopnosti, vyjádřit se i zahrát roli v pohádce. Jejich dovednosti i chování při smyslové hře, kdy záleželo na tom, zda udrží tajemství, byly výrazně nadprůměrné. Podpora rozvoje smyslového vnímání a řešení náročných úkolů během her (v další třídě) splnila rovněž své poslání. Také integrovaná činnost přinesla dětem mnoho zajímavých podnětů a zaujala je. Učitelka však ve snaze zahrnout co nejvíce vzdělávacích oblastí organizovala činnost jako sled mnoha aktivit, při kterých měly děti jen minimální příležitost sdělit svůj názor či něco samostatně řešit. Pohybová aktivita byla obsahově nápaditá, pro děti zajímavá a přitom dostatečně náročná, v některých chvílích však poněkud ztrácela spád.

Průběh spontánních činností měl vynikající úroveň, průběh řízených činností velmi dobrou.

Průběhové výsledky vzdělávacích činností

Věkově smíšené uspořádání tříd a uplatňování některých prvků z programu podpory zdraví působí výrazně pozitivně na sociální i kognitivní vývoj dětí. Zejména komunikační, jazykové a kooperativní dovednosti mají nadprůměrné. Také pohybové a sebeobslužné dovednosti učitelky důsledně rozvíjejí. U některých starších dětí bylo možné vysledovat i velmi dobré poznatky o životním prostředí a schopnosti užívat myšlenkové operace.

Celkově jsou průběh a výsledky předškolního vzdělávání hodnoceny jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem *Výchova k lidským právům a toleranci*. Její výsledky budou zapracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.
- Kvalitu školy výrazně zvyšuje její zaměření na ekologickou výchovu. Jedná se o promyšlený systém aktivit, které vycházejí z mimořádně příznivých personálních a prostorových podmínek. Důležitou roli hraje umístění školy na okraji Prahy, těsně u zvláště chráněného území přírodní památky Modřanská rokle. Pro environmentální výchovu, vzdělávání i osvětu nad rámec osnov škola využívá jak možnosti vnitřního prostředí školy, její areál, chráněné území a blízká pole, tak i širší regionální nabídku (např. zoologická a botanická zahrada, muzea, spalovna, čistička, výstavy, Centrum ekologické výchovy Toulcův dvůr, stanice ohrožených zvířat). Do realizace ekologického programu je zapojena i školní družina a mateřská škola. Podpora ekologického vzdělávání je dána výběrem učebnic, zařazením volitelného předmětu *ekologická a estetická výchova*, který je přijímán žáky s velkým zájmem, přípravou žáků na soutěže a vystoupení na veřejnosti (např. mezinárodní konference o udržitelném rozvoji v Parlamentu ČR, konference o ekologicky modifikovaných potravinách, organizovaná Společností pro trvale udržitelný rozvoj) a řadou doprovodných výchovných aktivit (např. sběr papíru, víček a baterií, separace odpadků). Škola již 5 let velmi úspěšně realizuje vlastní projekt *Arboretum*, kdy v areálu školy jsou postupně vysazovány stromy a keře a je budována školní naučná stezka. V arboretu je umístěna učebna v přírodě, vhodně využívaná při výuce různých předmětů. Ve škole má pracoviště *Klub ekologické výchovy*, který sdružuje ekologicky zaměřené školy z celé republiky a zajišťuje jejich vzájemnou i mezinárodní spolupráci. Pro realizaci aktivit má velký význam i spolupráce školy s odborem životního prostředí MČ Praha 12.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 23 137/2004-21 vydané MŠMT dne 19. 7. 2004 s účinností od 1. 9. 2004
2. Potvrzení ředitele školy ve funkci vydané Školským úřadem Praha 4 dne 20. června 2000 s účinností od 1. srpna 2000
3. Dohoda se zřizovatelem o stanovení počtu tříd a počtu dětí v mateřské škole ze dne 5. 4. 2004
4. Učební plán a osnovy vzdělávacího programu *Základní škola* čj. 16 847/96-2
5. Školní vzdělávací program mateřské školy *Je nám dobře na světě*
6. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků, záznamy z jednání pedagogických rad, protokoly o komisionálních zkouškách vedené v základní škole ve školním roce 2003/2004
7. Třídní knihy, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad v základní škole ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
8. Evidence údajů o žácích (třídní výkazy, katalogové listy) základní školy ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
9. Přehledy docházky dětí, přehledy výchovné práce a evidenční listy dětí v mateřské škole ve školním roce 2004/2005
10. Vnitřní dokumentace základní školy (*Dlouhodobý program rozvoje školy, Organizační řád, Vnitřní klasifikační řád, Plán kontrolní činnosti*), výchovné poradkyně, metodických orgánů a jednotlivých učitelů
11. Vybrané žákovské písemnosti a žákovské knížky ze tříd 1. a 2. stupně základní školy
12. Vnitřní dokumentace mateřské školy (*Roční plán s přílohami, Školní řád, Vnitřní řád, Provozní řád, zápisy z pedagogických rad*)
13. Rozpis služeb učitelek mateřské školy ve školním roce 2004/2005
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – doklady o vzdělání - dle předmětu inspekce k jejímu datu
16. Podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy
17. Inspekční zprávy čj. 010 49/00-2401 ze dne 13. ledna 2000 a čj. 015 15/01-1029 ze dne 18. ledna 2001

ZÁVĚR

Pedagogický sbor základní školy je stabilizovaný, pozitivem je značný počet zkušených učitelů s vhodnou odbornou kvalifikací. Ti většinou přistupují k žákům s přiměřenou náročností, jsou tvořiví a mají zájem se dále vzdělávat. Vedení školy se zaměřuje na vytváření podmínek pro jejich práci, zná schopnosti i možnosti jednotlivců. Dílčí rezervy jsou zejména v systému činnosti některých metodických orgánů a v komplexnosti autoevaluace. Organizace školy a její informační systém jsou v souhrnu funkční. Personální podmínky umožňují realizovat zvolený vzdělávací program v plném rozsahu.

Prostorové podmínky základní školy jsou velmi dobré. Prostředí výrazné většiny tříd i odborných učeben je estetické a pro výuku podnětné, jsou prezentovány i různorodé žákovské práce. Vybavení kabinetních sbírek je převážně nadstandardní, názorné pomůcky učitelé často a efektivně uplatňují. Stav a účelné využívání materiálních zdrojů vedení školy trvale sleduje.

Základní škola realizuje zvolený vzdělávací program v souhrnu úspěšně. Převažuje tvořivé činnostní učení, které většina pedagogů vhodně doplňuje kooperativními formami. Aplikované metody jsou převážně účelné a vedou k úspěšnému naplňování zvolených cílů. Kvalitu vyučování někdy snižuje podceňování účelných metod hodnocení žáků, výjimečně také jeho stereotypní průběh. Pozitivem je však často způsob komunikace a vstřícný přístup učitelů k žákům, zohledňující jejich vzdělávací a individuální potřeby. Vzdělávání má celkově velmi dobrou úroveň, příkladné je ve všech přírodovědných předmětech.

Personální a materiálně-technické podmínky mateřské školy umožňují realizovat zvolený program. Zástupkyně ředitele svým působením zabezpečuje pružnou a efektivní spolupráci s vedením základní školy a svým spolupracovnícím vytváří příjemné klima. Učitelky usilují o sjednocený přístup k předškolnímu vzdělávání a občas využívají autoevaluaci. Při vzdělávací práci preferují moderní aktivizační formy a dětem zajišťují podnětné a bezpečné prostředí.

Z porovnání se závěry posledních inspekcí je patrné, že v základní i mateřské škole došlo k výraznému pozitivnímu posunu zejména v koncepční i vzdělávací oblasti.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Vítová	V. Vítová v. r.
Členka týmu	PaedDr. Alice Bláhová	Alice Bláhová v. r.
Členka týmu	RNDr. Jitka Loubová	Jitka Loubová v. r.
Členka týmu	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová v. r.
Člen týmu	Mgr. Václav Raboch	Mgr. Václav Raboch v. r.

V Praze dne 21. února 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. února 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Vladimír Cícha, ředitel školy

Vl. Cícha v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Městská část Praha 12 Písková 830, 143 12 Praha 4	2005-03-11	01 1048/05-5153
Školská rada: Mgr. Renata Smorádková předsedkyně školské rady Pertoldova 3330, 143 00 Praha 4	2005-03-11	01 1048/05-5153

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.